

KIS NEMZETI NAP

IV-FARAGÁS. (Lásd a 60. lapon.)

XLIV. kötet, 4. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap, 16 oldalon.

1893. január 22-én.

ROSZCSONT FERKE VISELT DOLGAI.

— Elmeséli Ida néni. —

Ujabb csinyek és rugaskodások.

(Vége.)

KÁRMILYEN madaratszabad Ferkó előtt emlegetni: baglyot, búbos bankát, vércsét, varjút, sőt még kányát is — csak egyet nem: a *rigót*, még pediglen a fekete *rigót*. Ha ezt a szót hallja, hogy »fekete rigó« — olyan dühbe jön, hogy a fogát is vicsorgatja. Képes volna ilyenkor még a testvérét is agyonütni.

Pedig csak rövid idő óta gyűlöli a mi Ferkónk a fekete *rigót*. És ennek bizony elég furesa a históriája. Nem tudom melyik nap történt: egy bűvész produkálta magát az iskolában. Ferkó ott állt az első sorban és figyelt a bűvész minden mozdulatára, hogy rajta kapja a csaláson. Ez a német kókler pedig valóságos csudákat mivelt: kardot nyelt, tüzet falt, szalagot okádott, egy nyulaeskát széjjel szakított és belőle tiz eleven nyuszt varázsolt — én bizony nem is tudom elősorolni, utánozni még annál kevésbbé. Azt hiszem, az egész tudós tanári testület, még maga a tekintélyes igazgató ur sem volna képes arra, amit az a szemfényvesztő mutatott.

Tetszett is mindenkinek, csak Ferkónak nem. Ő minden ujabb mutatványnál megvetőleg vonogatta a vállát és hangosan mondá:

— Ezt már ismerem! Ez nem kunszt! Ezt én is meg tudnám csinálni! Ezért kár volt fizetni!

A bűvészt bosszantotta a dolog, de nem szólt semmit.

Előadás végeztével egy kis szelenczét vett elő és azt mondá Ferkónak:

— No most ifuracskám valamit mutatok, amit még nem látott. Ebben a kis szelenczében van egy fekete *rigó*; ha meg fogja, magának ajándékozom emlékül. Tetszik-e?

Ferke egészen a feje bubjáiig vörösödött el a nagy örömtől. Aztán persze azt mondta, hogy tetszik.

— Jól van, hát figyeljen. Mire hármat olvasok, kinyílik a bűvös szelencze. Ekkor fujjon rá egyet, a madárka kirepül és ide a vállára száll. Értette?

Ezt csak nem volt nehéz felfogni. Persze hogy értette. Mikor aztán felpattant a szelencze teteje, bele fujt Ferkó, hogy szinte meglódult bele. Rá is szált Ferkóra a madár, csak hogy nem a vállára, hanem a képére, és oda is ragadt. Mert hát nem tollas jószág volt ez, hanem a legfinomabb korom, amitől Ferkónk olyan fekete lett, mint a kéményseprő. Nevetett mindenki (Lásd a képet az 51. lapon.) a bűvész meggunyosan kérdezé:

— Ugy-e,ilyent még nem látott? Ez már aztán szép »kunszt«!

Szerencséjére a bűvész még az nap távozott a városból, különben megkeserülte volna ezt a tréfát. Ferke kővel a kezében kereste, hogy befakassza a fejét. Oka is volt haragudni, mert a kormot leszedte ugyan a víz, de a »fekete rigó« csufnevet semmiféle szappan le nem mosta róla. Rászáradt örökre.

Nem hiába járt annyit a mi Ferkónk a színházba. Hirre jutott ezzel a városban. Annak köszönhette, hogy nagy kitüntetés érte, a milyenről még álmodni sem mert soha. A város ifjusága ugyanis jótékony czélú műkedvelői előadást rendezett, és minthogy gyerekekre is volt szükség: vala-

kinék es
vagy ism
volna, m
Ferkót c
gos szin
bőreből
szett a d
Mikor a
szani, ez
— Ért
megenge
félek, h
sott gy
bát csi
lássák
hogy bo
vele.

Ez n
volt biz
lás; de
gondolt
rendben
den. Tar
sem kö
egy árva
köll szó
néma sz
apród l
királyné
nak a
lesz baj
a szinp
magát.
bákon
mintha
csont E
szesen
is olya
Gógós,
beszél,

kinek eszébe jutott Ferke urfi. Rokona vagy ismerőse alig lehetett, mert ez tudta volna, milyen jó madár ő kelme. Így tehát Ferkót érte a nagy tisztelet, hogy valóságos színpadon szerepeljen. Majd kibujt a bőréből örömben. Atyjának kevésbé tetszett a dolog, mert nem igen bizott a fiában. Mikor az urak kérték, engedje Ferkót játszani, ezt felelte nekik:

— Én szívesen megengedem; de félek, hogy a vásott gyerek galibát csinál. Ám lássák az urak, hogy boldogulnak vele.

Ez nem igen volt biztató ajánlás; de hát azt gondolták, majd rendben lesz minden. Tanulnia úgy sem köll semmit, egy árva szót sem köll szólnia, mert néma szerepe van: apród lesz, ki a királyné ruhájá-

nak a hurczát emeli. Ebből csak nem lesz baj? Aztán mind össze tiz perczig áll a színpadon, addig csak rendesen viseli tán magát. Ferkó mindent megigért. A próbákon olyan illedelmesnek mutatkozott, mintha nem is ő volna az a hirhedt Rosszcsont Ferke. A királyné háta mögött feszesen állt mint a peczek. De az iskolában is olyan volt, mintha kieserélték volna. Gógós, kiállhatatlan lett; egész nap arról beszélt, milyen gyönyörű ruhában fog ő

pompázni. Vad Laczival és Rontó Palival, legjobb pajtásival is alig akart szóba állani.

Eljött a várva-várt est. Ferke nem is tudta, hol a feje. Nem ismert magára, mikor rá adták a czifra selyemből, bársonyból készült ruhát. Szeretett volna kiszaladni a nézők közé, hogy mutogassa magát; de mikor csakugyan a színpadra köllött lépnie, majd a föld alá sülyedt szégyenletében. A rendező jól hátba ütötte, hogy mozduljon már. Erre a biztatásra aztán lecsillapodott kissé és nyugodtabb lett.

Koronázás vagy esküvés vagy más efféle ünnepség volt-e ott a színpadon! én bizony nem tudom. Elég az, hogy Ferkónak nem volt más dolga mint bámulni. De nem a színpadon levő urakat és hölgyeket nézte,

NEVETETT MINDENKI. (Lásd az 50. lapon.)

hanem a közönséget. Ott az első sorban ült az édes anyja meg a nénje; amott meg a főispánné; meg amodább az ő édes atyja a tanár urral. Most a karzatra esik szeme. Ki vigyorog le onnan? Az a!... Vad Laczi, mellette pedig Pali urfi, a Rontó.

Ferkó máshová szeretne nézni, de csak oda fordul a tekintete, mintha valami titkos bűvös erő rángatná arra felé a szemét. Vad Laczi borzasztó pofákat vág feléje, Rontó Pál ur meg számárfület mutat....

most már Ferke sem állhatja tovább: ő is elferdíti a száját, az orrát meg fintorgatja és kegyetlen torzképpel viCTOROG rá két társára, hegyibéje még jókora számarfüleket is lobogtat a jó pajtások felé.

A közönség csakhamar észreveszi e néma párbeszédet a királyné apródja és a karzat vitézei közt. Eléinte csöndesen nevetnek; de csakhamar harsogó kaczagásra fakadt az egész színház. Persze, hogy a szinpadon legkésőbb vették észre az egészet, mert a színészek annyira el voltak merülve, hogy rá sem figyelhettek, a három hős levante mit művel. Csak mikor a királyt a legszebb szónoklatában félbe szakítá az általános hahota, akkor nézett körül, rajta kapta Ferkót, a hü apródot, aki ebben a perczen akkora számarfület mutatott, hogy elefántfülnek is bevált volna.

Mondanom sem kell, mi történt. Az urfi nem érül an valami földalatti várnak mély börcönéb. — de azért rögtön eltűnt a szinpadról. Két hatalmas pofonnal kilóditották az utcára, onnan pedig hamar haza szaladt és úgy elbujt a paplan alá, hogy a füle sem látszott.

Másnap persze gunyolták a pajtásai, de ő már megvigasztalódott. Maga nevetett legjobban a csinyen. Csak azt sajnálta, hogy nem láthatta magát, milyen fura alak volt.

— Ha nem tetszik nekik, mondá, más-kor játszanak nélkülem — ne hívjanak engem.

Nyilván úgy is lesz majd. Volt már azóta mükedvelő előadás is, de az bizony a Ferkó művészi segítsége nélkül esett meg.

NAGY HIDEG.

KÖNNYBE lábad a két szemem,
Majd megfagyok, én Istenem!

A lábamat rázom, rázom,
Mégis szörnyüképen fázom.

Bő karmantyúm nem, nem meleg —
Benne kezem majd megmered!

Jaj, messze van még hazáig! ..
Csappá fogyok én odáig!

Ó, én szegény kicsi gyermek,
Úgy reszketek, úgy didergek!

Még egy percz, és ... hál' Istennek,
Felém futnak, értem jönnek!

Mari dadám ... Édes, árága!
Hamar felkap a karjára.

Arczom csókkal melengeti,
Ködménét rám teregeti;

Olyan meleg mint a kályha --
Hogy az Isten is megáldja!

OLY
A
A la
A

Szár
D
Min
C

A p
K
Ami
E

Álm
I
Nem
K

Az
E
Vilá
M

A K

MÁTYÁ isme
hogy a m
ját és min
szegény d
járta be
szegényes
szór nem
Egy iz
lása közb

ÉDES ÉBREDÉS.

OLYAN édeset álmodtam!...

A bábum czukor volt,
A lapdám narancsra válva,
Az ágyam czukros-bolt.

Szára, lába: árpa-czukor,
Derek-alja rétes;
Minden része, porczikája
Csupa merő mézes!

A paplanom palacsinta,
Kuglóf a párnácskám...
Amidőn felebreztetél
Egy csókkal, anyácskám.

Álmom folytatása ez tán?
Igy tünődtem. — Nem nem!
Nem álmodott — való csókkal
Költöttél föl engem.

Az én mamám ha csókolgat:
Édesb nekem nem kell;
Világ minden édessége
Nem érhet föl evvel!

A KIRÁLY ÉS A BOJTÁR.

MÁTYÁS király, az igazságos, szeretett ismeretlenül járni-kelni a nép közt, hogy a maga szemével lássa ennek állapotját és mindenféle ügyét-baját. Hol egyszerű, szegény diáknak öltözött, hol mint vadász járta be a vidéket, betért uri kastélyba és szegényes házikóba és az emberek legtöbbször nem is álmodták, kivel beszélnek.

Egy izben Mátyás király, ilyen barangolása közben, a budai hegyek közt az erdőszé-

len pihent meg. Nem messze tőle egy fiatal suhancz legeltette a juhokat. Épp delelőre állt a nap, a juhok árnyékos helyen össze bujva pihengettek, a bojtár pedig ebédelt.

Terített asztala persze nem volt neki, párolgó ételekben sem koptatta a fogát, hanem elővette a tarisznyát, kenyeret és szalonnát szedett ki, aztán a bicskájával jókora falatokat szelve, olyan jóízűen eszegetett, hogy Mátyás király szinte megkívánta. Mikor pedig elkészült az evéssel, a közeli forráshoz lehajolva, nagyot ivott a kristálytisza vízből, aztán félre csapva süvegét, víg nótára gyujtott rá.

— Jó kedved van, öcsém! szólította meg Mátyás.

— Van ám, diák urfi. Mért ne volna?

— Legyen is, ha meg vagy a soroddal elégedve.

— Abban nincs hiba. Nem cserélek én akár egy kis királlyal sem.

— No, no! Hát egy nagyobbacska királlyal! Például itt nem messze Budavárában Mátyás királlyal?

A fiu komoly képpel megenyhítette a szívét, de aztán vidáman felelé.

— Isten éltesse Mátyás királyt, az igazságost! De hát bizony, diák urfi, nem cserélek én még Mátyás királlyal sem.

— Ejnye, de nagyra vagy magaddal, kis öcsém. Már pedig én azt hiszem, hogy Mátyás király mégis csak nagyobb ur náladnál.

A fiu nagyot nevetett.

— Nagyobb is, nem is. Mátyás királynak, ugy gondolom, van anyyija, amennyire szüksége van, hogy megéljen. Nekem is van. Hát ebben nem nagyobb ur. De Mátyás királynak, hallottam minapában az öreg-birótól, sok baja-gondja van, mert vannak olyan büszke hatalmas urak, akik nem könnyen engedelmeskednek neki. Nekem pedig az én juhocskáim egy kurjantásra ugy engedelmeskednek, mint a parancsolat. Hát ebben is nagyobb ur vagyok.

Mátyásnak megtetszett az eleven eszű, vidám suhancz s még sokáig elbeszélgetett vele, végre pedig meghívta, hogy látogassa meg Budavárában.

— Ott lakom én is a királyi palotában. Csak tudakozódjál Mátyás diák után, majd elvezetnek hozzá.

— El is megyek. Mert ha nem cserélek is, de már látni mégis szeretném Mátyás király palotáját belülről is.

Néhány nap mulva meg is jelent a várpalota kapujánál és tudakozódott az őrkötől. Ezek mintha már várták volna, mindjárt készségesen el is vezették. Amultbámult az egyszerű pásztor-gyerek, mikor egyre fényesebb termeken vezették végig. Hát még mikor az egyik teremben megpillantotta azt a »diák urfít«, akít keresett, de akihez a vezető így szólt:

— Főlséges királyom, itt van az a bojtár gyerek.

Ez meg ugyancsak nagyot ijedt. Hamar megértette, hogy az a diák, akivel ő az erdő-szélien beszélt, maga volt Mátyás király; neki magának mondta, hogy nem cserélne vele, nagyobb ur nálánál. Persze csak tréfa volt, de hát királyokkal nem szokás tréfálni. Térdre borulva szólt:

— Kegyelem, főlséges királyom! Nem tudtam, mikor együgyű beszédemmel megbántottalak...

— Kelj föl, fiam, szólt Mátyás király nyájasan. Nem bántottál meg, sőt megnyerted tetszésemet, mikor láttam, mily vidám elégedettséggel élsz egyszerű sorsodban. De azt szeretném tudni, hogy ha Mátyás királlyal nem cserélsz is, nem cserélnéd-e föl a bojtárságot a király szolgálattával?

Ez már nem volt tréfa s a boldog fiu persze ezer örömmel maradt ott. Hűségével, vidám, élénk elméjével mindinkább megnyerte Mátyás király tetszését s egyike lett a király kedves apródjainak.

A BABA-BÁL

vagy

a baba-csacsi szörnyű boszuja.

(Képtelen história képekkel.)

TRÉNKE és Elemérke vidám játékokra készültek. Szobájokban a nagy asztalra kihordták mind a játékszereiket. Mariska valamennyi bábuját, a Viczát, Jutkát, Lindát és a kényes, kalapos Melindát, meg a majeros-leányt Mariskát is, aki kosarakkal megpakott csacsiját vezeti. Elemérke pedig az ő ólom katonáit, melyekkel már sok vitézi csatát vivott.

Még hozzá sem fogtak, csak előhordták, mikor az udvaron harsányan recsegve, szípolva szólalt meg egy kintorna.

— Ez a mi öreg verklisünk! szólt Elemérke.

— Az, ráismerek a nótájára.

— Nekem még van két krajczárkám, oda adom neki.

— Akkor menjünk le hozzá az udvarra... ott jobban hallhatjuk.

— Igen, és ha ott leszünk, tovább fog nekünk muzsikálni.

— Én is kérek a mamától krajczárkát az öregnek.

— Menjünk. Itt játszani még ráérünk estig.

És kimentek. A hiu bábuk, a büszke katonák nem szóltak ugyan ez ellen semmit, de igazában megnehezteltek.

— Lám, mily könnyen itt hagytak minket a faképnél, mondá a kényes Melinda. Mikor más multságuk nincs, akkor bezzeg mi is jók vagyunk.

— Igaz, szólt a borzas Jutka. De különben nem csodálom, én magam is szere-

tem a muzsikát. Szinte viszkét a talpam, mikor ilyen vig nótát hallok: szeretnék tánczra kerekedni.

— Szeretném is tudni, mért ne kerekednék tánczra? kérdé Vicza. Ugyis farsang van, most

mindenfelé báloznak. Ha gazdáink megfizetik a verklist, mi meg vegyük hasznát és csapjunk bált.

— Nagyon jó lesz! Éppen most gyönyörű csárdást huz. Nosza rajta! Minden baba álljon talpra!

Talpra is ugrott Vicza, Jutka, Linda és Melinda. Zengett, harsogott az udvar felől a nóta s a négy bábu keztefogva vigan rakta

a csárdást, czepperlit, keringót. Csak úgy porzott volna, ha az asztalon por lett volna.

Oldalt állt a majoros Mariska. Neki is nagy kedve lett volna tánczra.

— Lásd, csacsikám, milyen vigan vannak ott! Nekem meg itt kell állnom melletted.

— Már ugyan mért ne farsangolhatnánk mi is? Eljárjuk a kállai kettőst.

ha nekünk úgy tetszik. Azért, hogy én csacsi vagyok, táncolni még én is tudok.

Ledobta hátáról a kosarakat, leugrott az unalmas kerek deszkáról, melyen rendszeren állani szokott és oly gavallérosan nyújtotta karját Mariskának, hogy akár-melyik csacsi sem különben. Aztán ők is járták vígan kettesben, mint amazok négyesben.

Járták, járták a táncot és jó kedvökben nem is gondoltak rá, hogy vannak ott még mások sokan, akik nem táncolnak, csak nézik messziről boszankodva nézik. Ezek pedig a délczeg vitéz katonák valának. Sehogysem tetszett nekik, hogy ők feszesen glédában álljanak, mikor mások farsangolnak. A kemény, szigorú kapitány, aki lefelől állt kivont karddal, alig birta rendben tartani a csapatát, mert a vitézek el-elmaradoztak és a bálozókat nézték. Utoljára pedig zugolódni kezdtek.

— Az nem igazság, hogy mi ne tánczolhassunk!

— Sőt nagy sértés, hogy bált rendeznek és minket megsemmívnak!

— Ugy van, nagy sértés. Talán bizony azt hiszik azok a kényes kisasszonyok, hogy nem tudunk táncolni!

— Nevetséges! Minden bálban legjobb táncos a délczeg katona.

— Igazatok van jeles vitézeim, szólt a kapitány. Ha farsang van, bál van, akkor nekünk is szól a muzsika. Abba hagyjuk az egreczirozást, s ha nem hívtak, mégis elmegyünk a bálba. Megmutatjuk, hogy ilyen jeles vitézeket nem szabad kifelejteni a mulatságból. Én leszek a fő-táncos. Utánam, vitézek!

A hős katonák máskor is híven követték kapitányukat, de olyan kedvökre való

parancsot még nem hallottak, mint amilyen ez volt. Mert hát akár milyen vitéz is a vitéz, mégis csak mulatságosabb, ha bálba kell menni, mint gyilkos csatába. Egyszerre csak ott termettek tehát a délczeg hadfiak a bálozók közt.

— Félre csacsi, most már én táncolok!

Ezt a hatalmas kapitány kiáltotta s fülön fogva a csacsit, félre lóditotta. De a csacsi nem engedte könnyen a jussát és keményen a négy talpára állt.

— Ohó, vitéz uram, nem addig van az! Senki sem hívta, kívül tágasabb!

— Micsoda? Még ellenkezni mersz? Rajta vitézek, spékeljük fel, aprítsuk össze a vakmerőt!

Villogtak a kardok, csattogott a puskák ravasza, a táncosnők ijedten bujtak össze. Ámde csacsi koma nem volt annyira csacsi, hogy ennyi gyilkos szerszámmal szembe szálljon. Nagyot ordított haragjában, aztán úgy okoskodott, hogy ha szégyen is a futás, de hasznos; . . . tehát úgy elfutott, hogy a lába is alig érte a földet.

— Így ni! szólt elégedetten a hős kapitány. Most már rajtunk a sor. Szépséges kisasszonyok, ne féljenek, mi finom gavallérok vagyunk, csak bálozni jöttünk, ámbár rossz néven vehetnők, hogy meg nem hívtak.

— Oh kérem, csak afféle kis házi bált rendeztünk . . . nem hívtunk vendéget.

— De mi most már itt vagyunk és táncolni akarunk. A zene szól, rajta!

— Csak hogy nekünk már elég volt, már elfáradtunk, szólt a kényes Melinda. És akit nem hívtunk, azzal nem táncolunk.

— Semmi kifogás! Huzd rá cigány! Mikor a vitéz hadsereg táncolni akar, táncol is mind halálig! Aki nem táncol, azt fölnyársaljuk.

Má
a dol
nyok
inkáb
mint
kerül
dődot
a bál
a ter
vitéz
sót p
zosn
kéze
Jutka
lindá
Maris
alig

kezdtek, hogy farsan-
golásra szottyant
kedvök. Inkább is
sirva táncoltak s a

— Már elég volt,
mondogatták.

— Nekünk még
nem volt elég! Huzd
rá cigány! Hogy
volt, hogy!

És újra kezdtek,
pedig a szegény ba-
ba kisasszonyok már
szinte szédültek és
ugyan csak bánni

megugrasztott csa-
csi, amint lassan, las-
san neki bátorodva
közelebb jött, nagy

Már ha így volt
a dolog, a kisasszo-
nyok mégis csak
inkább táncoltak,
mint hogy nyársra
kerüljenek. Most kez-
dődt csak igazán
a bál. Rengett bele
a terem, a délzeg
vitézek, mint az or-
sót pörgették a tán-
czosnőket, kézről
kézre adták Viczát,
Jutkát, Lindát, Me-
lindát és majoros
Mariskát, akik már
alig lihegték.

haraggal látta ezt. Elkeseredett boszuvágy támadt benne, csak azt nem tudta, miképen szálljon szembe azokkal a veszedelmes puskás, kardos vitézekkel? Nézte hát jó ideig és mérgeződött.

Vicza, Jutka és a többi tánczosnók pedig már nem győzték tovább és össze rogytak.

— Kegyelem, jeles vitéz urak, már nem birjuk tovább! esengtek térdre borulva.

— Nincs kegyelem! Egyszer van farsang, ki akarjuk magunkat tánczolni amugy igazában. Talpra tehát, semmi kényeskedés! Aki nem tánczol tovább, azt legott össze aprítjuk. Mert mi kemény vas katonák vagyunk!

Hát megint csak újra megindult a táncz. A csacsi pedig bős haragjában egyre közelebb jött. Tehette is bátran, mert senki sem ügyelt rá. A tánczosnók sirva tánczoltak, a szilaj vitézek pedig egymást biztatták:

— Rajta fiuk, járjuk szaporán! Ha visszakerülünk a skatulyába, ugysem bálozunk többet, Három a táncz mindhalálig, csak a csacsi busul váltig!

Ezt is meghallotta a csacsi.

— Busul? No, majd busultok ti is mindjárt. Nincsen olyan hosszú kolbász, hogy ne volna vége; a csacsi türelme sem olyan hosszú, hogy egyszer ki ne fogyna. Most már ütött a boszu órája. Engem elűztek a mulatságból, jó kis majoros gazdasszonykamat és barátóit holtra pörgetitek? Jaj nektek! Egy életem, egy halálom, de boszumra reá szánom! Rajta!

S a bős csacsi egyszerre csak irtóztató böduléssel ott termet a tánczolóknak közt és rettenetes dühvel rugdosott fel mindenkit, leteperve, eltiporva akit csak ért. Pedig ott sűrűn ért minden rugás. A meglepett

vitézek hamarjában azt sem tudták, micsoda égszakadás, földindulás éri őket. Egyiknek a feje vált le csákóستul, másiknak kezé-lába tört, harmadik magasra lódult a levegőbe, meg mások ott hemperegtek a földön; aki pedig még tehette, futván futott, meg sem állt a biztos skatulyáig. A boszuló csacsi még aztán is tiport, rugott; se látott, se hallott szörnyűséges haragjában.

Végre bele fáradt és megpihent. Diadalmasan nézett körül. Nem látta az elbizakodott vitézeket.

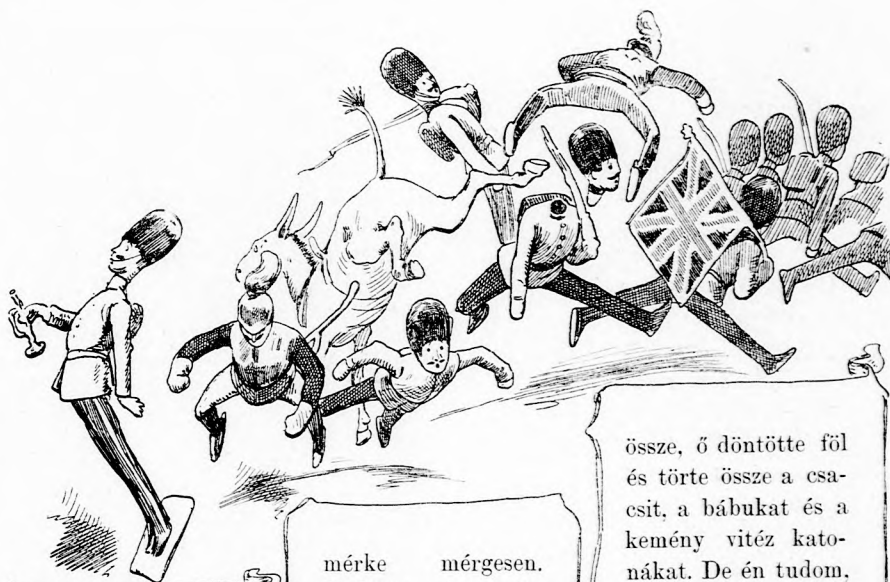
— Ugy-e bizony csuffá tettek? Most neveltetek a csacsin! Nem mindig csacsi a csacsi!

De hajh, jaj! Amint jobban szét nézett, nagyon elmúlt a győzelmű öröme. Csak most vette észre, hogy a rettenetes csatában nemcsak ellenségeit gázolta le, hanem a szegény baba-kisasszonyokat is, kiket meg akart menteni. Ott heverték mindnyájan, tönkre tiporva, ki törött lábbal, ki tépett hajjal, ki pedig kiütött szemmel. Gyász és siralom mezeje volt a tér, hol az imént még vig farsang folyt.

— Ejnye, ejnye! Igy már mégsem jól van. Más lett a vége, mint amit akartam. Jobb lett volna bele sem fogni, mert most megint azt mondják majd, hogy a csacsi mégis csak csacsi! Ezt pedig tul nem élem.

És nagy bánatában eldőlt, éppen a kerek talpa mellé, melyről leszállt, mikor vig tánczra kerekedett.

— — — Az udvaron elhallgatott a vén kintornás verkleje. Irénke és Elemérke átadták az öregnek a krajczárkákat és vissza tértek a szobájokba. Elképedve látták, micsoda szörnyű pusztulás van ott az asz-

talon a szép rendben hagyott katonák, bábuk közt.

— Ki tette ezt? Mi történt itt? Jaj, oh! Ez szörnyűség! Minden tönkre van téve! siránkozott Irénke.

— A te macskád tette! Az a gonosz Czirmos! kiáltá Ele-

mérke mérgesen. Multkor is rajta kaptam, mikor ezekkel kezdett játszani. Ni! Ott lappang az ágy alatt . . . érzi hogy bűnös!

A Czirmos nem védekezett, és így rajta is száradt a gyánu, hogy ő czibálta

össze, ő döntötte föl és törte össze a csacsit, a bábukat és a kemény vitéz katonákat. De én tudom, hogy volt, el is mondtam. Aki nem hiszi, kérdezze meg tőlük maguktól.

IV-FARAGÁS.

(Képpel a czimlapon.)

NYILPUSKÁT ácsolok,
Vele nem is késem;
Forgatom, gyalulom,
Agyasra kivésem.

Kop, kop! — a forgácsa
Repül szerteséjjel;
Csak alvó nagypapa
Álmát ne venné el!

Az ivét karcsura
Kifaragom szépen;
Estére akarok
Lenni vele készen.

Szarvai közé majd
Ideget feszíték,
Vérengző indiánt
Nyíllal leteríték.

Mert holnap indulunk
A csipevék*) ellen —
Legyen is irgalmas
Nékik a nagy Szellem!

Gyuricék lesznek a
Vörös indiánok,
Ezernél... azaz hogy
Ötnél több a számok.

Suhog a nyíl-vessző,
Talál is. — Azonban
Sebet ejtni nem fog,
Mert a végén gomb van.

*) Csipevé = egy indian törzsnek a neve.

AZ AKARATLAN JÓTEVŐ.

EGY öreg, rokkant katona jelentkezett egy ízben a királynál. Hősiesen harczolt egykor sok csatában, sebeket kapott, meggyógyult, újra harczolt vitézül s mikor a háborus világnak vége lett, haza vonult falujába és ott szorgalmas munkával művelte kis földcskéjét.

Dolgai azonban rosszul folytak. Sok csapás érte: tüzvész, árvíz pusztította el

vagyonkáját, betegségek munkára képtelenné tették majd őt, majd a hűséges feleségét, majd meg iparkodó gyermekeit. Végre már-már alig tudott mihez fogni s ekkor arra szánta rá magát, hogy elmegy a királyhoz és tőle kér segítséget. Hiszen vérét áldozta érte sok csatában; talán a király megsegíti.

Nem is csalódott. Mikor elmondta ügyét-baját, a király meghatottan nyult zsebébe, elővette erszényét s oda akarta adni az öreg katonának. De ott állt mellette az udvari kamarás tiszt s hirtelen oda ságtott a királynak:

— Felséres uram, az már mégis sok lesz.

A király megint ránézett a kamarásra.

— Úgy véli, hogy sok lesz? Bizony magam sem tudom, mennyi van az erszényemben. Olvassuk meg.

Megolvasták. Huszonöt darab arany volt benne.

— Lám hogy sok, mondá a kamarás.

— És ön mennyit adna neki? kérdé a király.

— Huszonöt forintot.

— Van önnél ennyi?

— Van.

— Adja csak ide.

A kamarás nagy készséggel adta át az összeget, örvendve, hogy a királynak kölcsönt adhat. Az ilyen apró szolgálatot a király sokszorosan téríti meg.

A király pedig aztán oda fordult az öreg katonához s így szólt:

— Ime, kedves öreg vitézem, itt van huszonöt arany, ezt én adom; és itt van még huszonöt forint, ezzel az én jószívű kamarásom kíván járulni bajaid orvoslásához.

S oda adta neki az aranyakat is, a forintosokat is.

Az öreg katona hálálkodva távozott. Az irigy kamarás pedig nyájas képet csinált a leczkéhez, melyet kapott és többé soha sem kísérelte meg, hogy a király jótékonyágának útjába álljon.

Azt a
öcsém m
hallottun
utazott.
költözött
nyira rok
róse. *Mir

Nem i
legalább
multság
vittek lá
rendesen
beszédéb
hogy az
kezd, hog
tán exa
abból ele
is így van
voltam, a
kiváncsia

Lajos
akarta f
hogy kif

— Ho
a tanulá

— Me

Volt i

gom; s

az oka

apám ig
táson tör

a kertbe
Nem lep

A KAPU ES A KERITÉS.

— Kicsi beszélyke. —

TIUK, tanuljátok meg a leczkéteket, végezzétek el az írást, akkor délután eljöhettek velem Gyula bácsihoz!

Ezt a Gyula bácsit én meg a Lajos öcsém még nem is ismertük. Csak annyit hallottunk felőle, hogy öreg ember, sokat utazott, járt-kelt a világban, és most ide költözött a mi kis városunkba. Nem is anynyira rokonunk volt, csak apánknak ismerőse. Minket bizony nem érdekelt.

Nem is nagyon kaptunk az ígéreten. Én legalább nem, mert csöppet sem találtam mulatságosnak, mikor olyan öreg bácsikhoz vittek látogatóba. Ott szépen csöndesen, rendesen kell ülni, nem szabad az öregek beszédébe bele szólni, s még az is megesik, hogy az olyan öreg bácsi kérdezősködni kezd, hogy mit tanulunk, mit tudunk, aztán examinál, mintha bizony nem jutna abból elég az iskolában. Nem tudom, most is így van-é; de mikor én afféle diák-gyerek voltam, a nagybácsik sokszor voltak ilyen kíváncsiak.

Lajos öcsém azonban mindjárt meg akarta fogadni az utasítást. Mikor látta, hogy kifelé indulok, utánam kiáltott:

— Hová mégy, Tamás? Fogjunk hozzá a tanuláshoz.

— Még ráérünk. Egyéb dolgom van.

Volt is, még pedig titkos, érdekes dolog; s éppen ez volt még különösebben az oka annak, hogy nem igen kaptam az apám ígéréten. Sokkal érdekesebb látogatáson törtem én a fejemet. Azért is siettem a kertbe, hogy tovább fűzzem a tervemet. Nem lephetett meg senki, mert hideg, ha-

vas téli idő járt; nem igen sétált senki a kertben, kivált a legvégén, ahova én siettem.

Magas kőfal-kerítés választotta itt el a kertünket a szomszéd kerttől. Szomszéd volt a két kert, mert a két vége összeért; de a szomszéd kerthez tartozó ház egészen más utczára nézett s oda csak nagy kerülő uton, több utcán át lehetett eljutni. Nyáron, mikor sokat kapaszkodtunk a fákon, be-benéztünk a szomszéd kertbe, de ott bizony keveset láttunk. Nem lakott a házban senki, a kert is üres volt.

Szinte meglepett tehát, mikor egy napon beszédet hallottam a kőfalon túl. Fölmásztam a nagy körtefára és láttam, hogy egy hosszú ősz szakálu öreg ur osztogat ott parancsokat szolgáljának.

— Ugy látszik, gazdát kapott a ház, gondolám. Nagyon nyájas képű öreg ur. De ni! Mi van ott a ház előtt?

A lombtalan fák közt elláthattam a ház udvari tornáczára. S ott az ablak mögött tarka papagájok feszengtek; még a rikácsolásukat is hallottam. Az udvaron meg lánczra kötözve egy kis medve keringett jobbra balra. Ugy elbáméskodtam, hogy szinte össze rezzentem, mikor valaki fölkiáltott hozzám:

— Vigyázzon ifiur, le ne pottyanjon!

Most télen nem tanácsos a havas, sikos fákra kapaszkodni.

A szomszéd öreg ur szolgálja volt. Kaptam rajta, hogy szóba ereszkedjem vele.

— Oh, nem köll engem félteni. Otthon vagyok én a fán, akár a mókus. Csak egy kicsit benéztem, hogy micsoda furesa jószágok vannak ott maguknál.

— A kis medvét látja? No, annál még sokkal különb látni való is van nálunk

elég. Szemét-száját tátná az ifiur, ha bent járhatna az én gazdám szobáiban.

Ezzel odább ment s én persze szörnyen kíváncsi lettem. Hogy lehetne oda bejutni? Azon törtem a fejemet s végre ki is találtam. Azért siettem ki még egyszer a kerítéshez, föl a körte-fára hogy jól körül nézzek.

— Igen, lehet. Innen erről az ágról lelépek a falra... aztán ugy teszek mintha csak játékból sétálgatnék ott. Az öreg ur, láttam, sokszor jár-kei itt a kertben s észre fog venni, akkor aztán nagy sikoltással lezuhanok a kertjébe, mintha szerencsétlenül jártam volna. Haha! Ugrottam én már ennél nagyobbat is. Ijedten oda fog hozzám sietni, fölemel, én egy kicsit jajgatok, bevisznek a házba, ott mindjárt el fog mulni a bajom és aztán szépen megismerkedünk.

Ugy megörültem a tervemnek, hogy jó előre is majd leestem szeleskedésemben a fáról. Még idején megkapaszkodtam, de a kabátom beakadt egy ágba és végig repedt. Mikor így értem be a házunkba, apánk épp az ajtóban állt és meglátott.

— Ejnye semmiházi! Hát így fogadtad a szavamat? Hozzá sem fogtál a leczkéhez, hanem pajkoskodtál valahol, ruhát rongáltál? No, hát nem is jössz velem délután.

A dorgálást rösteltem, mert jó apámat igazán szerettem és szándékosan soha sem szereztem neki boszuságot; de a büntetés, melyet most már rám mért, egy csöppet sem busított, sőt igazában ugy titkon nagyon örültem neki.

— Egészen bele illik a tervembe, gondolám. Apácska és Lajos elmennek, magam maradok s tehetek, amit akarok. Majd bámul Lajos öcsém, ha megjön. Ő csak arról fog tudni beszélni, mit kérdezett tőle

az az unalmas Gyula bácsi, én pedig majd elmondom, milyen csoda-dolgokat láttam a szomszédban és mily fortélyos módon jutottam hozzá. Ügyesnek köll lenni, akkor sok széphez jut hozzá az ember.

Délután minden a kedvem szerint ment. Lajos öcsém ösztökélt ugyan, kérjek bocsánatot: apácska bizonyosan megbocsát s én is velök mehetek; de én konok macacsságot szinleltem.

— Nem kérek bocsánatot... de nem is érdemlem... csakugyan meg köllött volna tanulnom a leczkémet idejére, pedig még csak most fogok hozzá.

Igy hát otthon hagytak. A jószívü öcsém nagyon sajnált s szinte erőfeszitésembe került, hogy szemébe ne nevessek és el ne áruljam, hogy éppen ugy szeretem a dolgot, amint van.

Hamarosan elkészültem a leczkémmel, aztán siettem a kertbe, föl a körte-fára s onnan leereszkedtem a kőfalra.

— Nagyon jól van! Ni, ott sétál az öreg ur... éppen ide néz és tréfálva megfenyeget... no most csak egyet fordulok, aztán mindjárt lenn leszek az öreg ur kertjében és nagyot sikoltok.

Ez mind pontosan meg is történt, csak hogy öreg hiba esett a számításban! Amint egyet fordultam, megcsusztam a havas sikos falon és éppenséggel nem akaratommal lezuhantam a falról. Sikoltottam nagyot, nem is egyet, hanem tizet is, még pedig csöppet sem szinlelésből, hanem halálos ijedelemtől. Mert oly szerencsétlenül estem le, hogy iszonyuan oda ütöttem a fejemet a fagyos röghöz és amint meg akartam mozdulni, rémülten vettem észre, hogy nem bírok fölkelni s szemem előtt egészen elhomályosodik a világ.

Egy-ké
lettem s
aggódó h

— Ez
Még bizo
be, mindj

Mialat
ocsudtam
mikor az
az apám,
mindjárt

— Ke
bik fiam
otthon m
ez itt az
ez ide?

— A
lebukott

Most
a világ!
tem! Há
éppen G
szépen b
össze is t
járt rajt

Annyi
szégyenk
dani, m
nagyon

— M
dolga. A
Kedves
hagyom,
gyerekk
ölbe és

Ekké
Ágyba
kijelent
történt

Egy-két percz mulva ott termettek mellett s a szolgálta fölemelt, míg az öreg ur aggódó hangon szólt :

— Ez a meggondolatlan pajkos gyerek! Még bizony valami nagy baja esett! Vigyük be, mindjárt hivatok orvost.

Mialatt bevitték a szobába, kissé föl-ocsudtam. Éppen a belső tornácra értünk, mikor az utca felől belépett a kapun — az apám, Lajos öcsémmel. Nem ismertek mindjárt rám s apám így szólt:

— Kedves Gyula bátyám, csak a kisebbik fiamat hoztam el. Tamás büntetésből otthon maradt... De ni... mi ez? Hiszen ez itt az én Tamás fiam... hogy került ez ide?

— Amott a kerítés alatt szedtük fel, lebukott a falról.

Most kavargott még csak igazán velem a világ! Ugyan gyönyörű hinárba keveredtem! Hát nagy suttymban a kerítésen át éppen Gyula bácsihoz jutottam, a hova szépen besétálhattam volna a kapun. S még össze is törtem magamat, és ráadásul mindjárt rajta is kapott az apám!

Annyira már magamhoz tértem, hogy szégyenkezve, pironkodva el tudtam mondani, mit tettem és miért tettem. Apám nagyon szigoruan nézett rám.

— Most először az orvosnak lesz veled dolga. A többiről majd később számolunk. Kedves Gyula bátyám, a Lajos fiamat itt hagyom, nekem haza köll mennem ezzel a gyerekkel; a szolgálta legyen olyan jó, fogja ölbe és hozza.

Ekképen nagyon hamar haza kerültem. Ágyba fektettek, az orvos megvizsgált s kijelentette, hogy veszedelmes bajom nem történt ugyan, csak erős zuzódás, egy kis

ficzamodás; de vagy egy hétig mégis nyomhatom az ágyat.

A betegségnél, fájdalomnál is keserve-
sebben esett a szégyen, hogy oly csunyán sülttem bele a furfangos tervembe. Estére Lajos öcsém megjött és ő beszélt csodadolgokat arról, mit mindent látott Gyula bácsinál, ki nagy utazásairól, vadászatairól gyönyörű holmikát, állatokat hozott haza és olyan érdekes történeteket tud, hogy reggelig is el lehetne hallgatni.

Egy hét mulva ismét talpon valtam, de még hátra volt a számadás. Büntetésül azt kaptam, hogy nem volt szabad Gyula bácsihoz mennem, Lajos öcsém pedig majd mindennap oda járt. Csak egy hónap mulva kaptam kegyelmet, de meg is fogadtam, hogy többé nem cselekszem jó atyám ellenére s inkább megyek akár hova vele a kapun át, mint a magam furfangjával a kerítésen keresztül.

ARANY KALÁSZOK.

Aki gyöngé volt és hibát követett el, mindenkor számíthat bocsánatra, ha tud azután olyan erős lenni, hogy őszintén belátja és meg is vallja hibáját.

*

Öregek és ifjak egyaránt gyakorolhatnak igazi erényeket, bár más-másneműeket. De aki ifjan kezdi, nagyobb jutalmát éri: hosszú élet fogytáig is boldog önérettel emlékezik vissza rég mult éveiben teljesített nemes cselekedeteire.

*

Aki nem akar dolgozni, az ne is egyék, — mondotta szent Pál. És valóban, a henye ember egy sorba helyezkedik a nyomorult koldussal, mert csak alamizsna, La mások munkájának gyümölcsét fogyasztatja.

SZÁM-REJTVÉNY.

3	3	3	3
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10

A 3, 8, 9 és 10 számok akként rendezendők, hogy fölülről lefelé és jobbról balra minden sor 30-at adjon.

Ennek a rejtvénynek a megfejtési jutalma:

Tannénburgi Róza

Elbeszélés a lovagkorból. Átdolgozta **Donászy Ferencz**. Öt színes képpel és színes borítékkal, díszes kötésben.

A sorshuzás az ismert módon ejtetik meg.

Beküldési határidő február 7-e.

Forgó bácsi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Salamon Hona és Gyula. A levelet persze Gyula írta, s így Hónkára nem vonatkozhatik az, hogy hős katonává igyekezik lenni. Míg elnyered a vitézi érmet, szépen fest a szorgalmadért járó kitüntetés is. — **Cseri Hónka.** Szeretetre-méltó verses köszöntődre prózai bár, de őszinte köszönetet mondok. — **Werkner Lajos.** Jó barátok maradunk ebben a most megeredt új esztendőben is, ugy-e bár? Nagyon nőjj! — **L. Gy.** Levelek írására nem érkezem. Ha a pulyka felfújja a tollbundáját, a páva kerítés tetejében áll, tyúk és valami sasnők együtt szedik a magot, s a levegőben hal repked: ez, ha jól volna is megrajzolva, együtt még nem nyújt téli képet, ha csak hónak nem azt a fehér papirost szánta, melyre a nagyon is gyenge rajzoeskát ráírkantotta. A 3 kros bélyeg árát oda adtam egy fázó gyermeknek. — **Ida néni.** A kedves megemlékezés jól esett. R. F. kitünően viselkedik. A többit levélben. — **Steiner Elza.** Természetes, hogy besoroztalak téged is. De a jutalom-könyv csupán csak azé, akit minden beküldő közül a szedő-fücska elsőnek huz ki a Forgó bácsi kucsmájából. — **Gönczöl Pista.** **Szokolay Rózsika, Roth Vilmos.** Az előző üzenet szől nektek is. — **Kiss Sándor.** A java még

csak ezután következik. — **Aesopus.** Kedvesen esett az újabb küldemény is, melyhez a rajz már készül. — **Kisági Hona.** Leveledhez semmi sem volt mellékelve. — **Egyed Erzsébet.** Már hogy gondold kis lányom, hogy én olyat cselekedjem? — elküldjem neked a jutalmat, anélkül, hogy a megfejtők neveiből a tiedet kihuzzták volna! Ha téged ér a szerencse, külön kérésed nélkül is megkapod. — **Verédy Ilus.** Kedves tudomásul veszem, hogy te is az én állhatatos hivem vagy. — **Végh és Miklós testv.** Bátran irhattok, örömmel fogadom. A kárba vesztett szám végett forduljatok a kiadó hivatalhoz. — **Schulhof Adél.** A te megemlékezésed is igen jólesik szívemnek. — **Pálesch Pál.** Az »Uradalom« és »Jókai« rejtvények megfejtésének határideje rég elmúlt s nem is ezekre volt kitűzve a jutalom. — **Hirsch Ottilia.** A Wodiáner-czégben (Lampel Róbert) teljesen megbízhatol. Köszöntelek. — **Zaránd testv.** Mind szebbek és szebbek lesznek a »Kis Lap« színes műmellékletei. Kedves kívánságaitokat viszonozom. — **Jagodits Pauline.** Meglásd, meg leszünk mi elégedve egymással. — **Müller Erzs.** Köszönöm neked, hogy anyyira szeretsz. Te és minden kis olvasó társad kedvesek vagytok az én szívemnek. — **A. A.** Az, hogy valaki járhatja a »Kis Lap«-ot, nem czim arra, hogy a verseit is kiadjam. Ha beválnak, szívesen fogadom bárkitől. Ami az 1-sőt illeti, az megjárja; de alkalmát, a Karácsonyt, rég elmulasztotta. Ha ismét sora kerül e szép ünnepnek, akkorára a beküldő bizonyosan jobban megösmékedett a verstan szabályaival s közölköt fog küldeni. A 3 krt jótékony czélra fordítom. — **Schwarz István.** Kérdésedre igenlőleg válaszolhatok. Reményilem, hogy kiépülvén nehéz betegségedből, vigan és sikeresen folytatod tanulmányaidat. — **Br. Holdenis testv.** A m. év decz. 29-én kelt soraitokat csak ezen a héten, jan. 14. vettem. Hol rekedhettek azok mostanáig; a jó Isten meg a pósthivatal tudja. A megfejtések, bár helyes, számba már nem jöhet, amit sajnállok. Mindnyájatok üdvözlését teljes szívből viszonozom. A Kisfalusy lánykák kedves emlékemben vannak. — **Pintér Rózs.** Neked, mint kedves földikémnek, igyekezem szintén a kedvedben járni. Kivánságodnak ez év folyamán szeretnék már megfelelni. A »Forgó bácsi könyvtárának« folytatása is rendesen jelen meg. Levelkéd nagy örömemre szolgált. — **Máder testv.** A ti leveleteket is gyönyörködve olvastam. Ilyen gyermekek számára dolgozni valóságos jutalom nekem. — **Rihócz Alice és Bálint, Gergely Ilma és Bandi, Reitter Margit és Alice, Prokop Hónka és Feri, Folly Etel.** Az előző sorok nektek is szólnak. — **Haidt Margit.** A sorshuzás dönt. — **Unger Erzsike.** A legnagyobb szeretettel fogadlak téged is a »Kis Lap« táborába. — **L. M.** Levél meg. — *Több levélről a jövő számban.*

Felélős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadóhivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.

Nyomatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.